

ปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิต¹

อรรถวุฒิ พลรักษ์เขตต์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตของไทยและต่างประเทศกับหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตว่าเป็นโทษทางอาญาที่เก่าแก่และมีความรุนแรงมากที่สุด โดยการลงโทษประหารชีวิตนั้นมีวัตถุประสงค์ของการลงโทษ คือ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน เพื่อเป็นการข่มขู่หรือยับยั้งผู้กระทำความผิด และเพื่อป้องกันสังคมและตัดตัวผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมอย่างถาวร ซึ่งแนวคิดการลงโทษประหารชีวิต มีรากฐานมาจากกฎหมายฮัมมูราบี โดยยึดหลัก ที่เรียกว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” อันหมายถึง ทำผิดอย่างไรได้รับโทษอย่างนั้น เช่น ถ้าบุคคลใดหากตาย คนนั้นจะต้องได้รับการลงโทษโดยการถูกฆ่าตายเช่นเดียวกัน การประหารชีวิตในสมัยโบราณมีอยู่หลายวิธีด้วยกันแต่ละวิธีมีความทารุณ หวาดเสียว และน่าสยดสยอง วิธีที่นิยมในสมัยก่อนๆ เช่น เสาไฟ แขนงคอก กดให้จมน้ำตาย คัดศีรษะ ที่วิธีการลงโทษ เป็นเช่นนี้นั้นเพราะมนุษย์ได้พยายามแสวงหาวิธีการประหารชีวิตที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด และมีความรุนแรงเพียงพอที่จะยับยั้งอาชญากรรมได้ และวิธีการที่จะใช้ก็ค่อนข้างทารุณโหดร้ายผิดมนุษย์ แต่การลงโทษประหารชีวิตในปัจจุบันตามแนวคิดของคนสมัยใหม่ เห็นว่า การลงโทษประหารชีวิตในอดีตนั้นมีความโหดเหี้ยมและทารุณและไร้สิทธิมนุษยชน เป็นการมุ่งจะลงโทษกับตัวผู้กระทำความผิด มากกว่าการแก้ไขเยียวยาตัวผู้กระทำความผิดให้กลับตัวกลับใจเป็นคนดีและสามารถกลับเข้าสู่สังคมอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และเมื่อมีการใช้โทษประหารชีวิตจะต้องทำด้วยรวดเร็ว ความแม่นยำและชัดเจน เพราะหากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขการลงโทษดังกล่าวได้ ตัวอย่างเช่น ในประเทศไทย กรณีคดีของเชอร์แอน ที่เกิดความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมในการตัดสินคดี ทำให้เกิดเป็นตำนานจับแพะพิศตัวจำนวน 6 คน และลงโทษประหารชีวิต คดีนี้โจทก์มีข้อต่อสู้ถึงศาลฎีกา ปรากฏว่าตัดสินว่าทั้งหมดเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งระหว่างรอการพิจารณาทั้งหกคนต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในคุก บางคนก็เสียชีวิตลงไปในที่ละคนด้วยโรคร้ายในคุก บางคนก็เสียชีวิตหลังจากได้รับอิสรภาพเนื่องจากติดโรคร้ายแรงมาจากในเรือนจำ และในต่างประเทศ ก็จะมีให้เห็นอยู่หลายๆ ประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีคดีของ Johnny Frank Garrett ที่เกิดขึ้นที่เมือง Amarillo ในรัฐ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิต โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฑาร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จรัส เล็งวิทยา และรองศาสตราจารย์ประเทือง ธนิยผล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Texas ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าข่มขืนแม่ชี Tadea Benz และถูกตัดประหารชีวิตในปี ค.ศ.1992 ต่อมาในปี 2004 มีการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานคดีค้างเก่าของนาย Leoncio Perez Rueda และให้การรับสารว่าตนเป็นผู้กระทำความผิดในคดีของนาย Garrett ซึ่งทั้งนี้นาย Garrett ถูกลงโทษประหารชีวิตไปแล้วทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดกรณีคดีของเชอร์รีแอน ที่เกิดความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมในการตัดสินคดี ทำให้เกิดเป็นตำนานจับแพะพิศตัวจำนวน 6 คน และลงโทษประหารชีวิต คดีนี้โจทก์มีข้อต่อสู้ถึงศาลฎีกา ปรากฏว่าตัดสินว่าทั้งหมดเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งระหว่างรอการพิจารณาทั้งหกคนต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในคุก บางคนก็เสียชีวิตลงไปที่ละคนด้วยโรคร้ายในคุก และในต่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีคดีของ Johnny Frank Garrett ที่เกิดขึ้นที่เมือง Amarillo ในรัฐ Texas ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าข่มขืนแม่ชี Tadea Benz และถูกตัดประหารชีวิตในปี ค.ศ.1992 ต่อมาในปี 2004 มีการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานคดีค้างเก่าของนาย Leoncio Perez Rueda และให้การรับสารว่าตนเป็นผู้กระทำความผิดในคดีของนาย Garrett ซึ่งทั้งนี้นาย Garrett ถูกลงโทษประหารชีวิตไปแล้วทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด และกรณีคดีของทิโมธี อีแวนส์ (Timothy Evans) และเบรียล ภรรยาของเขาอาศัยอยู่ที่ชั้นบนสุดของแฟลตในนอตติง ฮิลล์ ประเทศอังกฤษ แม้ทั้งคู่จะมีลูกสาวด้วยกัน 1 คน แต่ความสัมพันธ์ของพวกเขาก็ไม่ค่อยดีนัก กระทั่งวันหนึ่งที่เบรียลท้องลูกอีกคน พวกเขาตัดสินใจว่าจะทำแท้ง แต่ตอนนั้นการทำแท้งในประเทศอังกฤษยังเป็นเรื่องผิดกฎหมายอยู่ พวกเขาเลยต้องแอบทำกันอย่างลับๆ และในวันที่ 30 พฤศจิกายน 1949 ตำรวจได้รับแจ้งจากทิโมธีว่า จอห์น คริสตี้ (John Christie) ผู้พักอาศัยอยู่ชั้นล่างสุดของแฟลต เป็นคนทำให้เบรียลแท้ง และเธอเสียชีวิตระหว่างทำแท้ง ตำรวจจึงเริ่มสืบหาหลักฐานที่แฟลตของพวกเขา ก่อนจะพบศพของเบรียลและลูกสาวถูกห่อด้วยผ้าอยู่ในโรงซักรีด และในระหว่าง 3 วันที่ใช้ในการเก็บหลักฐานนั้น เจ้าหน้าที่จึงจับกุมทิโมธีและตั้งข้อหาว่าเขาเป็นคนฆ่าภรรยาและลูกของตัวเอง ก่อนจะถูกตัดสินโทษประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในวันที่ 9 มีนาคม 1950 แม้ว่าแทบจะไม่มีหลักฐานอะไรบอกได้เลยว่าเขาเป็นฆาตกร ต่อมา 3 ปีหลังจากนั้น ตำรวจได้พบศพผู้หญิง 6 ศพซ่อนอยู่ในโรงซักผ้าและใต้พื้นห้องของคริสตี้ ชายที่ทิโมธีเคยให้การไว้ เขาจึงให้คำสารภาพว่าตนเป็นฆาตกรต่อเรื่องที่ฆ่าผู้หญิงพวกนั้น รวมไปถึงภรรยากับลูกของทิโมธี และภรรยาของตนเองด้วย ส่วนสาเหตุการฆาตกรรมนั้นส่วนใหญ่มาจากเรื่องทางเพศ ในท้ายที่สุด คริสตี้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตด้วยการแขวนคอ ส่วนทิโมธีก็ได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ในเดือนตุลาคม ปี 1966 และกรณีคดีของฮุกจิลาในวันที่ 6 เมษายน ปี 1996 ฮุกจิลา (Huugjilt) ชายชาวมองโกเลียวัย 18 ปี ได้ยื่นเสียงผู้หญิงร้องออกมาจากห้องน้ำสาธารณะ เมื่อเขาเข้าไปช่วยกลับพบว่า เธอถูกข่มขืนและถูกรัดคอเสียชีวิต เขาจึงโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ แต่ผลปรากฏว่าเขากลายเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมนี้แทน แม้จะพยายามปฏิเสธข้อกล่าวหา แต่การถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายทำให้เขาต้องยอมรับสารภาพว่าตนเป็นคนทำ ก่อนจะถูกตัดสินประหารชีวิตด้วยการยิงเป้าในวันที่ 10 มิถุนายน 1996 ต่อมา 10 ปีหลังจากนั้น จ้าว จื่อหง (Zhao Zhihong) ได้เขียนคำร้องขอให้ประหารชีวิตตน

พร้อมสารภาพกับเจ้าหน้าที่ว่าเขาเป็นผู้ข่มขืนและฆ่าผู้หญิงคนนั้นเอง นอกจากนี้ยังมีรายงานว่า ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ถูกจับถูกประหารชีวิตจนถึงวันที่จำว จื่อหงยอมรับสารภาพ เขาได้ข่มขืนผู้หญิงและเด็กรวมแล้ว 13 คนและ 10 คนในจำนวนนั้นถูกเขามาตาย นั้นเป็นเหตุให้คดีของสุกจิดถูกรื้อขึ้นมาใหม่อีกครั้ง ก่อนที่ศาลจะประกาศให้สุกจิดเป็นผู้บริสุทธิ์ และสั่งตัดสินโทษประหารชีวิตจำว จื่อหงมาตรงตัวจริงในปี 2015 แม้คดีนี้จะเกิดขึ้นมาแล้วกว่า 20 ปี แต่ความสูญเสียของครอบครัวของสุกจิดดูไม่อาจถูกลบเลือนได้ ทางรัฐบาลทำได้แต่เพียงมอบเงินจำนวน 2,059,621 หยวน (ประมาณ 10 ล้านบาท) ให้แก่พ่อและแม่ของเขา เพื่อชดเชยกับสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้นในปัจจุบันการลงโทษประหารชีวิต มีการคำนึงถึงเรื่องหลักสิทธิมนุษยชน มากขึ้น จึงทำให้รูปแบบการลงโทษประหารชีวิตจะต้องมีรูปแบบและวิธีลงโทษที่มีความเหมาะสมและทรมานต่อผู้กระทำความผิดน้อยที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเทศไทยในปัจจุบันยังคงใช้โทษให้ชีวิตอยู่ โดยเป็นโทษทางอาญาที่สูงที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 (1) และประเทศไทยได้เข้าร่วมรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนด้วย ดังนั้นจะต้องพิจารณาหาคำตอบจากแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตกับหลักสิทธิมนุษยชน และสถิติเปรียบเทียบอาชญากรรมของต่างประเทศ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิต มีประเด็นปัญหาด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาแรก คือ การลงโทษประหารชีวิตขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ด้วยเหตุที่ว่าโทษประหารชีวิตนั้นเป็นโทษทางอาญาที่เก่าแก่และรุนแรงมากที่สุดซึ่งการประหารชีวิตนั้นมีหลายรูปแบบแต่ละรูปแบบมีความรุนแรงที่แตกต่างกันออกไปตามกาลเวลา ถึงแม้ว่าปัจจุบันประเทศไทยจะมีการลงโทษประหารชีวิตที่รุนแรงน้อยกว่าเดิมด้วยวิธีการฉีดยาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 19 แต่ก็ยังถือว่าเป็นการลงโทษที่มีความโหดร้ายและรุนแรงไร้มนุษยธรรมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Human Right) ข้อ 3 และข้อ 5 กล่าว คือ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงแห่งบุคคล และบุคคลใดจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้

ปัญหาการลงโทษประหารชีวิตขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจะเห็นว่า การลงโทษประหารชีวิตยังเป็นการปฏิเสธสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่จำเป็นที่สุดสำหรับบุคคล นั่นคือ เป็นการละเมิดสิทธิ ในการมีชีวิต ซึ่งได้รับการรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 3 และข้อ 5 ที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงแห่งบุคคล และบุคคลใดจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้อ 1 ที่ว่า มนุษย์ทุกคน มีสิทธิในการมีชีวิต ซึ่งสิทธิดังกล่าวจะต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และไม่มีผู้ใดที่จะพรากชีวิตของผู้อื่นไปตามอำเภอใจได้

ประเด็นปัญหาที่สอง คือ การลงโทษประหารชีวิตหากเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ (กรณีคดีแพะ) การลงโทษประหารชีวิตต่อกระทำความผิดเป็นเรื่องที่ระมัดระวังอย่างมาก เมื่อมีการตัดสินโทษประหารชีวิตกับผู้กระทำความผิดไปแล้ว แต่ต่อมาทราบบุคคลดังกล่าวมิได้กระทำความผิดจริง ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขความสูญเสียที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งมีตัวอย่างคดีที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศไทย กรณีคดีของเชอร์รีแอน ที่เกิดความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมในการตัดสินคดี ทำให้เกิดเป็นตำนานจับแพะพิศตัวจำนวน 6 คน และลงโทษประหารชีวิต คดีนี้โจทก์มีข้อต่อสู้ถึงศาลฎีกา ปรากฏว่าตัดสินว่าทั้งหมดเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งระหว่างรอการพิจารณาทั้งหกคนต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในคุก บางคนก็เสียชีวิตลงไปที่ละคนด้วยโรคร้ายในคุก และในต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา กรณีคดีของ Johnny Frank Garrett ที่เกิดขึ้นที่เมือง Amarillo ในรัฐ Texas ของสหรัฐอเมริกา ที่ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าข่มขืนแม่ชี Tadea Benz และถูกตัดสินประหารชีวิตในปี ค.ศ. 1992 ต่อมาในปี 2004 มีการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานคดีค้างเก่าของนาย Leoncio Perez Rueda และให้การรับสารว่าตนเป็นผู้กระทำความผิดในคดีของนาย Garrett ซึ่งทั้งนี้นาย Garrett ถูกลงโทษประหารชีวิตไปแล้ว ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด และกรณีคดีของทิโมธี อีแวนส์ (Timothy Evans) และเบรียล ภรรยาของเขาอาศัยอยู่ที่ชั้นบนสุดของแฟลตในนอตติง ฮิลล์ ประเทศอังกฤษ แม้ทั้งคู่จะมีลูกสาวด้วยกัน 1 คน แต่ความสัมพันธ์ของพวกเขาก็ไม่ค่อยดีนัก กระทั่งวันหนึ่งที่เบรียลท้องลูกอีกคน พวกเขาตัดสินใจจะทำแท้ง แต่ตอนนั้นการทำแท้งในประเทศอังกฤษยังเป็นเรื่องผิดกฎหมายอยู่ พวกเขาเลยต้องแอบทำกันอย่างลับๆ และในวันที่ 30 พฤศจิกายน 1949 ตำรวจได้รับแจ้งจากทิโมธีว่า จอห์น คริสตี้ (John Christie) ผู้พักอาศัยอยู่ชั้นล่างสุดของแฟลต เป็นคนทำให้เบรียลแท้ง และเธอเสียชีวิตระหว่างทำแท้ง ตำรวจจึงเริ่มสืบหาหลักฐานที่แฟลตของพวกเขาก่อนจะพบศพของเบรียลและลูกสาวถูกห่อด้วยผ้าอยู่ในโรงซักรีด และในระหว่าง 3 วันที่ใช้ในการเก็บหลักฐานนั้น เจ้าหน้าที่จึงจับกุมทิโมธีและตั้งข้อหาว่าเขาเป็นคนฆ่าภรรยาและลูกของตัวเอง ก่อนจะถูกตัดสินโทษประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในวันที่ 9 มีนาคม 1950 แม้ว่าแทบจะไม่มีหลักฐานอะไรบอกได้เลยว่าเขาเป็นฆาตกร ต่อมา 3 ปีหลังจากนั้น ตำรวจได้พบศพผู้หญิง 6 ศพซ่อนอยู่ในโรงซักผ้า และได้พื้นห้องของคริสตี้ ชายที่ทิโมธีเคยให้การไว้ เขาจึงให้คำสารภาพว่าตนเป็นฆาตกรต่อเรื่องที่ฆ่าผู้หญิงพวกนั้น รวมไปถึงภรรยาและลูกของทิโมธี และภรรยาของตนเองด้วย ส่วนสาเหตุการฆาตกรรมนั้นส่วนใหญ่มาจากเรื่องทางเพศ ในท้ายที่สุด คริสตี้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตด้วยการแขวนคอ ส่วนทิโมธีก็ได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ในเดือนตุลาคม ปี 1966 และกรณีคดีของฮุกจิลูในวันที่ 6 เมษายน ปี 1996 ฮุกจิลู (Huugjilt) ชายชาวมองโกเลียวัย 18 ปี ได้ยื่นเสียงผู้หญิงร้องออกมาจากห้องน้ำสาธารณะ เมื่อเขาเข้าไปช่วยกลับพบว่า เธอถูกข่มขืนและถูกรัดคอเสียชีวิต เขาจึงโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ แต่ผลปรากฏว่าเขากลายเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมนี้แทน แม้จะพยายามปฏิเสธข้อกล่าวหา แต่การถูกเจ้าหน้าที่ทำร้ายทำให้เขาต้องยอมรับสารภาพว่าตนเป็นคนทำ ก่อนจะถูกตัดสินประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า

ในวันที่ 10 มิถุนายน 1996 ต่อมา 10 ปีหลังจากนั้น จ้าว จื่อหง (Zhao Zhihong) ได้เขียนคำร้องขอให้ประหารชีวิตตน พร้อมสารภาพกับเจ้าหน้าที่ว่าเขาเป็นผู้ฆ่มจีนและฆ่าผู้หญิงคนนั้นเอง นอกจากนี้ยังมีรายงานว่าตลอดระยะเวลาตั้งแต่ถูกตัดสินประหารชีวิตจนถึงวันที่จ้าว จื่อหงยอมรับสารภาพ เขาได้ฆ่มจีนผู้หญิงและเด็กรวมแล้ว 13 คนและ 10 คนในจำนวนนั้นถูกเขาฆ่าตาย นั่นเป็นเหตุให้คดีของสุกจิฉูถูกรื้อขึ้นมาใหม่อีกครั้ง ก่อนที่ศาลจะประกาศให้สุกจิฉูเป็นผู้บริสุทธิ์ และสั่งตัดสินไหมประหารชีวิตจ้าว จื่อหงมาตรงตัวจริง ในปี 2015 แม้คดีนี้จะเกิดขึ้นมาแล้วกว่า 20 ปี แต่ความสูญเสียของครอบครัวของสุกจิฉูไม่อาจถูกลบเลือนได้ ทางรัฐบาลทำได้แต่เพียงมอบเงินจำนวน 2,059,621 หยวน (ประมาณ 10 ล้านบาท) ให้แก่พ่อและแม่ของเขาเพื่อชดเชยกับสิ่งที่เกิดขึ้น

ปัญหาการลงโทษประหารชีวิตหากเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ จะเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตอยู่ เพราะสังคมไทยปัจจุบันปัญหาการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกิดจากการกระทำที่ขาดสติและความยั้งคิดกระทำไปโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา และอีกทั้งกระบวนการยุติธรรมของไทยอ่อนแอทั้งระบบจึงทำให้อาชญากรรมไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายจึงกล้าที่จะกระทำความผิด ดังนั้นการที่รัฐจะลงโทษที่รุนแรงต่อชีวิตของผู้กระทำจึงต้องไตร่ตรองเสียให้ถี่ถ้วนก่อน โดยเฉพาะการลงโทษประหารชีวิตที่ถือว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นการใช้กำลังและก่อให้เกิดการทรมานต่อผู้กระทำความผิด และส่งผลกระทบต่อชีวิต ซึ่งทางผู้ศึกษามองว่าการประหารชีวิตเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน เพราะฉะนั้นการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการประหารชีวิต ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาย่อมมีความเสี่ยงที่จะตัดสินผิดพลาดไม่มีระบบใดที่จะสามารถตัดสินได้อย่างเป็นธรรม สม่าเสมอและไม่มีข้อบกพร่อง หากมีการประหารชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถเรียกชีวิตกลับคืนมาได้ แม้ในภายหลังบุคคลดังกล่าวไม่ใช่ผู้กระทำความผิดแต่เป็นผู้บริสุทธิ์ก็ตาม เพราะฉะนั้นแล้วหน่วยงานรัฐควรที่จะพิจารณาดังกล่าวด้วยความรอบคอบเพื่อที่จะไม่ให้เกิดปัญหาการลงโทษผู้บริสุทธิ์

ประเด็นปัญหาที่สาม คือ ปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิตนั้นไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงไปได้ เพราะอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดจากตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรมีอาชีพไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย จึงกระทำความผิดเพราะรู้ช่องทางที่จะเอาตัวรอดได้ดีกว่าบุคคลทั่วไป ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาที่เคยมีการยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้วและนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้ใหม่อีกครั้งก็ยังมีสถิติการเกิดอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมอยู่ดี เช่น ในรัฐ Illinois เมือง Chicago ที่เคยยกเลิกโทษประหารไปในปี 2011 แต่ปรากฏว่าไม่สามารถลดปัญหาอาชญากรรมได้ และเมื่อนำกลับโทษประหารชีวิตมาใช้อีกครั้งหลังจากปีดังกล่าวปรากฏว่ามีตัวเลขการเกิดอาชญากรรมก็ยังคงสูงอยู่ เช่นเดียวกับประเทศเทศที่มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตอยู่แต่ก็ยังเกิดปัญหาอาชญากรรมที่ร้ายแรงอยู่เสมอและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งมักจะเห็นได้จากข่าวต่าง ๆ ปี 2561 พบว่า เพียงแค่ 7 เดือน คือ ตั้งแต่

เดือนมกราคม – กรกฎาคม เกิดข่าวความรุนแรงในครอบครัวสูงถึง 367 ข่าว เป็นข่าวฆ่ากันตาย 242 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 65.9 รองลงมาเป็นข่าวทำร้ายร่างกาย 84 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 22.9 และข่าวฆ่าตัวตาย 41 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 11.2 หากเปรียบเทียบข่าวฆ่ากันตายย้อนหลัง 3 ปี จะเห็นว่าปี 61 สถิติสูงกว่าทุกปี โดยปี 2555 มีข่าวร้อยละ 59.1, ปี 2557 มีข่าวร้อยละ 62.5 และปี 2559 มีข่าวร้อยละ 48.5 ทั้งนี้หากวิเคราะห์เชิงลึกในรอบ 4 เดือน เฉพาะข่าวฆ่ากันตาย เฉลี่ยแล้วจะมีประมาณเดือนละ 20 ข่าว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการโทษประหารไม่สามารถยับยั้งปัญหาอาชญากรรมลงไปได้

ปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิตนั้นไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงไปได้ จะเห็นว่าการลงโทษประหารชีวิตนั้นไม่ได้ช่วยยับยั้งปัญหาอาชญากรรมได้จริง เพราะกระบวนการยุติธรรมของในแต่ละประเทศนั้นมีความอ่อนแอจึงทำให้อาชญากรไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายจึงกล้าที่จะกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ร้ายหรือผู้กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรอาชีพ มีความชำนาญและตัดสินใจในการกระทำความผิด เพราะคิดว่าตัวเองอาจรอดพ้นจากการกระทำความผิด หรือผู้กระทำความผิดที่มีความทารุณโหดเหี้ยมซึ่งกระทำความผิดโดยไม่คิดไตร่ตรองไว้ก่อน หรือมีข้อจำกัดในการคิดไตร่ตรอง เนื่องจากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายยังคงกระทำความผิด ดังนั้นการลงโทษที่จะมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำและไม่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน จึงจะสามารถยับยั้งปัญหาอาชญากรรมได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิต มีอยู่หลายปัญหา คือ 1. การลงโทษประหารชีวิตขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 2. การลงโทษประหารชีวิตหากเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ 3. ปัญหาการบังคับใช้โทษประหารชีวิตนั้นไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงไปได้ ซึ่งผู้ศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิต ควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตแทนโดยถือเป็นหลักเล็งการลงโทษประหารชีวิตเพื่อปรับให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน หรือใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษประหารชีวิต

2. ควรปรับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตแทน โดยที่ไม่มีสิทธิได้รับการลดโทษหรือการพักการลงโทษ จนกว่าจะได้รับโทษไม่น้อยกว่า 20 ปี เพื่อเป็นการข่มขู่หรือยับยั้งผู้กระทำความผิดและเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดให้รู้สำนึกตัวเองและปรับปรุงแก้ไขตัวเองก่อน จึงจะมีสิทธิที่จะได้รับการลดโทษหรือพักการลงโทษ

3. ควรที่จะให้มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับกรมราชทัณฑ์ ด้วยการสร้างเรือนจำที่มีความมั่นคง สำหรับนักโทษที่มีคดีอุกฉกรรจ์หรือความผิดร้ายแรงที่ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต เนื่องจากการหลักเล็งการใช้โทษประหารชีวิต

4. รัฐควรที่จะมีการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสมกับสภาพของการกระทำความผิดและความเสียหายที่รัฐได้รับโดยให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการกำหนด ซึ่งการกำหนดโทษดังกล่าวจะต้องเป็นการลงโทษในเชิงป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำ และเพื่อที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

เอกสารอ้างอิง

คณิต ฌ นกร . กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2543

นพนธิ สุริยะ . สิทธิมนุษยชน. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2537

ประเทือง ธนิยผล. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 10 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2557 .

อุทิศ แสนโกศิก . “วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.” บทบัณฑิตย์, เล่มที่ 27, ตอนที่ 2 , 2513